NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

F. G. JACOBS

prednesené 27. januára 2005 [1]

1. V tejto veci sa pán Le Pen odvoláva proti rozsudku Súdu prvého stupňa, ktorý zamietol pre neprípustnosť jeho žalobu o neplatnosť údajného rozhodnutia vo forme vyhlásenia predsedníčky Európskeho parlamentu z 23. októbra 2000 o jeho nespôsobilosti zastávať funkciu člena Európskeho parlamentu (ďalej len „napadnutý akt"). [2]

2. Odvolateľ napáda predovšetkým rozhodnutie, že napadnutý akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES, keďže nesmeroval k vzniku právnych účinkov.

Právny rámec

Právo Spoločenstva

3. Článok 190 ods. 4 ES stanovuje, že Európsky parlament vypracuje návrhy na priame a všeobecné voľby konané jednotným spôsobom vo všetkých členských štátoch, alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty a Rada jednomyseľne prijme zodpovedajúce pravidlá a odporučí členským štátom ich prijať.

4. Dňa 20. septembra 1976 Rada prijala rozhodnutie 76/787/ESUO, EHS, Euratom týkajúce sa Aktu o priamych a všeobecných voľbách poslancov Zhromaždenia [3]; akt (ďalej len „akt z roku 1976") bol pripojený k tomuto rozhodnutiu.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Rozsudok z 10. apríla 2003, Le Pen/Parlament, T-353/00, Zb. s. II-1729.

3 — Ú. v. ES L 278, 1976, s. 5.

5. Podľa článku 3 ods. 1 aktu z roku 1976 členovia Európskeho parlamentu „sú volení na obdobie piatich rokov".

6. Článok 6 ods. 1 aktu z roku 1976 uvádza funkcie, s ktorými je funkcia člena Európskeho parlamentu nezlučiteľná, a odsek 2 stanovuje, že členské štáty „môžu za okolností daných článkom 7 ods. 2, stanoviť ďalšie vnútroštátne predpisy o nezlučiteľnosti funkcií".

7. Článok 6 ods. 3 stanovuje:

„[Členovia Európskeho parlamentu], na ktorých sa v priebehu päťročného obdobia uvedeného v článku 3 začnú vzťahovať odseky 1 a 2, budú nahradení v súlade s článkom 12."

8. Článok 7 ods. 1 aktu z roku 1976 požaduje od Parlamentu, aby vypracoval návrh jednotného volebného postupu. V čase rozhodnom pre skutkový stav tejto veci nebol, bez ohľadu na koncepty pripravené Parlamentom, prijatý žiadny jednotný systém.

9. Článok 7 ods. 2 stanovuje:

„Do nadobudnutia účinnosti jednotného volebného postupu a so zreteľom na ostatné ustanovenia tohoto aktu upraví každý členský štát volebný postup na svojom území vnútroštátnymi predpismi."

10. Článok 12 aktu z roku 1976 stanovuje:

„1. Do nadobudnutia účinnosti jednotného volebného postupu uvedeného v článku 7 ods. 1 a s ohľadom na ostatné ustanovenia tohoto aktu stanoví každý členský štát na zvyšok tohoto obdobia vhodné postupy pre zaplnenie ktoréhokoľvek miesta, ktoré sa uprázdni počas päťročného funkčného obdobia uvedeného v článku 3.

2. Ak sa uprázdni miesto v dôsledku platných vnútroštátnych predpisov niektorého členského štátu, upovedomí tento členský štát [Parlament], ktor[ý] to zoberie na vedomie.

Vo všetkých ostatných prípadoch [Parlament] ustanoví, že miesto bolo uprázdnené a upovedomí o tom príslušný členský štát."

11. Článok 7 Rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu (ďalej len „rokovací poriadok")[4] má nadpis „Preskúmanie osvedčení o zvolení za poslanca". Odsek 4 stanovuje:

„[Príslušný] výbor zabezpečí, aby orgány členských štátov alebo Európskej únie bezodkladne oznámili Európskemu parlamentu každú informáciu, ktorá by mohla ovplyvniť výkon povinností člena Európskeho parlamentu alebo poradie náhradníkov, s uvedením dátumu účinnosti, ak ide o menovanie člena.

Ak príslušné orgány členských štátov začnú konanie, ktoré by mohlo viesť k zániku mandátu člena, predseda ich požiada, aby ho pravidelne informovali o priebehu konania. Predseda pridelí vec príslušnému výboru. Na základe návrhu tohto výboru môže Parlament prijať stanovisko k danej záležitosti." [*neoficiálny preklad*]

12. Článok 8 ods. 6 rokovacieho poriadku stanovuje:

„Za deň zániku mandátu člena a deň, kedy nadobúda účinnosť uvoľnenie mandátu, sa považuje:

— v prípade vzdania sa mandátu deň, keď Parlament potvrdí uvoľnenie mandátu v súlade s oznámením o vzdaní sa mandátu,

— v prípade menovania do funkcie nezlučiteľnej s mandátom poslanca Európskeho parlamentu podľa vnútroštátneho volebného práva alebo podľa článku 6 [aktu z roku 1976] deň oznámený príslušnými orgánmi členských štátov alebo Únie." [*neoficiálny preklad*]

13. Článok 8 ods. 9 rokovacieho poriadku stanovuje:

„Parlament si vyhradzuje právo vyhlásiť preskúmavaný mandát za neplatný alebo nepotvrdiť uvoľnenie mandátu, ak sa zdá, že prijatie mandátu alebo zánik mandátu sa zakladajú na vecných nepresnostiach alebo neplatnom súhlase." [*neoficiálny preklad*]

Francúzske právo

14. Článok 5 zákona 77-729 zo 7. júla 1977 o voľbách zástupcov do Zhromaždenia

4 — Ú. v. ES L 202, 1999, s. 1.

Európskych spoločenstiev v znení zmien a doplnení (ďalej len „zákon z roku 1977")[5] stanovuje, že nevoliteľnosť, ktorá vznikla počas výkonu mandátu členov Európskeho parlamentu, má za následok zánik tohto mandátu a takáto nevoliteľnosť sa vyhlási dekrétom.

15. Článok 25 zákona z roku 1977 stanovuje:

„Voľby [členov Európskeho parlamentu] môžu byť v lehote 10 dní od vyhlásenia výsledkov hlasovania a s ohľadom na akúkoľvek záležitosť týkajúcu sa uplatňovania tohto zákona napadnuté ktorýmkoľvek voličom na Conseil d'État. Rozhodnutie prijme plenárne zasadnutie.

Žaloba nemá odkladný účinok."

Skutkový stav

16. Odvolateľ bol zvolený za člena Európskeho parlamentu 13. júna 1999.

17. Rozsudkom z 23. novembra 1999 francúzsky Cour de cassation (trestná komora) zamietol odvolateľovo dovolanie proti rozhodnutiu Cour d'appel de Versailles zo 17. novembra 1998, ktorým bol uznaný za vinného okrem iného z útoku na verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci, keď postavenie poškodeného bolo zjavné alebo páchateľovi činu známe. Za tento trestný čin bol odvolateľovi uložený trest odňatia slobody na tri mesiace s podmienečným odkladom výkonu trestu a pokuta vo výške 5 000 FRF. Ďalším výrokom mu bol uložený trest straty voliteľnosti na jeden rok.

18. Vzhľadom na toto odsúdenie a podľa druhého odseku článku 5 zákona z roku 1977 vyhlásil francúzsky predseda vlády dekrétom z 31. marca 2000 (ďalej len „dekrét"), že „nevoliteľnosť Jean-Marie Le Pena ukončila jeho obdobie výkonu funkcie zástupcu v Európskom parlamente".

19. Vedúci kancelárie francúzskeho ministerstva zahraničných vecí oznámil odvolateľovi dekrét listom z 5. apríla 2000. V tomto liste sa uvádzalo, že odvolateľ môže začať konanie a napadnúť dekrét na francúzskej Conseil d'État v lehote dvoch mesiacov od oznámenia.

5 — JORF z 8. júla 1977, s. 3579.

20. Správa z plenárneho zasadnutia Európskeho parlamentu z 3. mája 2000 s nadpisom „Odobratie poslaneckého mandátu [odvolateľovi]" uvádza toto:

„Predsedníčka [Parlamentu] oznámila, že 26. apríla 2000 dostala od francúzskych orgánov list z 20. apríla 2000, ktorí zaslali pán Védrine, francúzsky minister zahraničných vecí, a pán Moscovici, minister zodpovedný za európske záležitosti, s priloženým spisom týkajúcim sa odobratia poslaneckého mandátu [odvolateľovi]. Oznámila, že tento spis postúpi Výboru pre právne veci podľa článku 7 ods. 4 druhého pododseku..."

21. Výbor pre právne veci a vnútorný trh (ďalej len „Výbor pre právne veci") preskúmal zákonné práva odvolateľa na neverejných zasadnutiach 4., 15. a 16. mája 2000.

22. Na plenárnom zasadnutí 18. mája 2000 predsedníčka Parlamentu uviedla, že požiadala Výbor pre právne veci o stanovisko k oznámeniu francúzskych orgánov o zániku mandátu odvolateľa a potom prečítala list doručený 17. mája 2000 od predsedníčky tohto výboru, ktorého znenie bolo takéto:

„Pani predsedníčka,

Výbor pre právne veci a vnútorný trh zhrnul posúdenie postavenia Jean-Marie Le Pena na svojom zasadnutí 16. mája 2000. Výbor si je vedomý toho, že dekrét francúzskeho predsedu vlády, ktorý bol oznámený pánovi Le Penovi 5. apríla 2000 a uverejnený v *Journal officiel de la République française* [*Úradnom vestníku Francúzskej republiky*] 22. apríla 2000, je teraz vykonateľný. Výbor však poznamenáva, že ako sa spomína v liste oznamujúcom dekrét dotknutej osobe, táto je oprávnená začať konanie na Conseil d'État spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti dekrétu.

Vzhľadom na včerajšie rozhodnutie zatiaľ neodporučiť, aby Parlament oficiálne zobral na vedomie dekrét týkajúci sa pána Le Pena, zvažoval výbor možné spôsoby postupu. Na podporu tohto rozhodnutia bol ako precedens, ktorého sa treba pridŕžať, vyzdvihnutý prípad pána Tapieho, a to s tým dôsledkom, že Európsky parlament by mal zobrať oficiálne na vedomie dekrét o zániku poslaneckého mandátu až po uplynutí lehoty na začatie konania na Conseil d'État, alebo prípadne po rozhodnutí tohto súdu."

23. Predsedníčka Parlamentu potom uviedla, že sa mieni pridržať „stanoviska Výboru pre právne veci".

24. V žalobe na francúzsku Conseil d'État z 5. júna 2000 žalobca navrhol zrušenie dekrétu.

25. V liste z 9. júna 2000, ktorého adresátmi boli páni Védrine a Moscovici, predsedníčka Parlamentu uviedla:

„Na základe stanoviska nášho Výboru pre právne veci a vnútorný trh a vzhľadom na nezvratnú povahu zániku poslaneckého mandátu sa mi zdá ako správne, že Európsky parlament oficiálne zoberie dekrét na vedomie až po uplynutí lehoty na začatie konania na Conseil d'État alebo prípadne po jej rozhodnutí."

26. V liste z 13. júna 2000 pán Moscovici informoval predsedníčku Parlamentu, že francúzska vláda sa oficiálne ohradzuje voči postoju, ktorý táto inštitúcia zaujala na svojom zasadnutí 18. mája 2000, keď odmietla zobrať na vedomie zánik poslaneckého mandátu odvolateľa vydaním dekrétu. Uviedol, že Parlament týmto konaním porušil článok 12 ods. 2 aktu z roku 1976 a že uvedené pohnútky takéto porušenie neodôvodňujú. Z tohto dôvodu bol Parlament vyzvaný, aby zánik mandátu zobral na vedomie „bezodkladne".

27. Predsedníčka Parlamentu odpovedala listom zo 16. júna 2000, v ktorom uviedla, že Parlament „zoberie na vedomie zánik poslaneckého mandátu pána Le Pena vtedy, keď [dekrét] už nebude možné napadnúť", čo zatiaľ nebolo aktuálne, keďže na francúzskej Conseil d'État sa začalo konanie o neplatnosť. Predsedníčka zdôvodnila tento postoj poukázaním na precedens vytvorený prípadom pána Tapieho a požiadavkou právnej istoty.

28. Dňa 6. októbra 2000 francúzska Conseil d'État zamietla podanie odvolateľa.

29. Dňa 17. októbra 2000 francúzske stále zastúpenie pri Európskej únii postúpilo predsedníčke Parlamentu list z 12. októbra 2000, ktorí zaslali páni Védrine a Moscovici. Títo dvaja ministri podčiarkli, že francúzska vláda vždy „dôrazne oponovala" rozhodnutiu Európskeho parlamentu vyčkať na výsledok konania, v ktorom odvolateľ napadol dekrét na francúzskej Conseil d'État, čo považovala za porušenie „znenia a ducha aktu z roku 1976". Potom, čo uviedli, že francúzska Conseil d'État zamietla podanie odvolateľa, dodali:

„Očakávame, že Európsky parlament bude konať v súlade s právom Spoločenstva a hlasovaním zoberie na vedomie zánik poslaneckého mandátu pána Le Pena v najkratšom možnom čase, v opačnom prípade si vyhradzujeme právo podniknúť právne kroky."

30. Podľa zápisnice z rozpravy zo zasadnutia 23. októbra 2000, rubriky „Vyhlásenia predsedníčky", vyhlásila predsedníčka Parlamentu toto:

„Musím vás informovať, že 19. októbra 2000 som dostala oficiálne oznámenie od príslušných orgánov Francúzskej republiky o rozsudku Conseil d'État zo 6. októbra 2000, ktorým bola zamietnutá žaloba podaná Jean-Marie Le Penom proti dekrétu francúzskeho predsedu vlády z 31. marca 2000 o ukončení jeho mandátu člena Európskeho parlamentu.

Taktiež vás musím informovať, že som dostala kópiu žiadosti o milosť pre pána Le Pena, ktorú Jacquesovi Chiracovi, prezidentovi republiky, predložili Charles de Gaulle, Carl Lang, Jean-Claude Martinez a Bruno Gollnisch."

31. Predsedníčka potom odovzdala slovo predsedníčke Výboru pre právne veci, ktorá povedala:

„Pani predsedníčka, Výbor pre právne veci a vnútorný trh na základe svojich rokovaní 15. a 16. mája tohto roku odporučil odložiť oznámenie vyhlásenia o zániku poslaneckého mandátu Jean-Marie Le Pena na plenárnom zasadnutí Parlamentu. Zdôrazňujem, že Výbor pre právne veci odporučil, aby toto oznámenie bolo odložené do uplynutia lehoty, počas ktorej môže pán Le Pen podať žalobu na francúzskej Conseil d'État alebo do rozhodnutia o tejto žalobe. Citujem tu list zo 17. mája, ktorý ste Vy, pani predsedníčka, prečítali Parlamentu.

Conseil d'État — ako ste uviedli — túto žalobu zamietla a riadne nás o tejto skutočnosti informovala. Preto už neexistujú dôvody na odklad tohto vyhlásenia Parlamentu, ktoré je podľa primárneho práva, predovšetkým podľa článku 12 ods. 2 [aktu z roku 1976], obligatórne.

Žiadosť o milosť, ktorú ste spomenuli, pani predsedníčka, nemení situáciu, pretože nejde o súdne podanie. Ako jej názov napovedá, ide o úkon orgánu verejnej moci netýkajúci sa dekrétu francúzskej vlády, ktorý musí byť v súlade s odporúčaním Výboru pre právne veci oznámený na plenárnom zasadnutí."

32. Nato predsedníčka Parlamentu vyhlásila:

„Podľa článku 12 ods. 2 [aktu z roku 1976] Európsky parlament berie na vedomie ozná-

menie francúzskej vlády potvrdzujúce odňatie mandátu Jean-Marie Le Penovi."

33. Z tohto dôvodu požiadala odvolateľa o opustenie rokovacej sály a prerušila zasadnutie, aby mu to umožnila vykonať.

Konanie na Súde prvého stupňa

34. Žalobou podanou do kancelárie Súdu prvého stupňa 21. novembra 2000 podal odvolateľ návrh na zrušenie napadnutého aktu.

35. Samostatným podaním podaným do kancelárie v ten istý deň sa odvolateľ domáhal odkladu vykonateľnosti napadnutého aktu formou predbežného opatrenia.

36. Ako odpoveď na žiadosť predsedu Súdu prvého stupňa voči Parlamentu na pojednávaní 15. decembra 2000 generálny riaditeľ úseku financií a finančnej kontroly Parlamentu vo vyhlásení z 18. decembra 2000 okrem iného potvrdil, že odvolateľ „dostával cestovné náhrady a príspevky na ubytovanie i všetky ostatné poskytované príspevky... až do zániku jeho mandátu".

37. Francúzske orgány v liste z 5. januára 2001 potvrdili, takisto ako odpoveď na žiadosť predsedu Súdu prvého stupňa na pojednávaní, že pokračovali vo vyplácaní odvolateľovho platu až do 24. októbra 2000.

38. Uznesením predsedu Súdu prvého stupňa z 26. januára 2001 bola odložená vykonateľnosť „rozhodnutia vo forme vyhlásenia predsedníčky Európskeho parlamentu z 23. októbra 2000 v rozsahu predstavujúcom rozhodnutie Európskeho parlamentu, ktorým sa berie na vedomie zánik navrhovateľovho mandátu člena Európskeho parlamentu". [6]

Rozsudok Súdu prvého stupňa

39. Parlament podporovaný Francúzskom ako vedľajším účastníkom konania tvrdil, že žaloba je neprípustná po prvé preto, lebo

6 — Uznesenie Le Pen/Parlament, T-353/00 R, Zb. s. II-125.

„Spoločenstvo nemá kompetenciu, pokiaľ nezlučiteľnosť alebo nevoliteľnosť vyplýva z vnútroštátneho práva" a po druhé preto, lebo neexistuje žiadne opatrenie, ktoré by bolo možné napadnúť podľa článku 230 ES.

40. Čo sa týka druhého tvrdenia, Súd prvého stupňa rozhodol takto:

„77. Podľa ustálenej judikatúry môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES len opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobujú výraznú zmenu v jeho právnom postavení (rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1981, IBM/Komisia, 60/81, Zb. s. 2639, bod 9, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 4. marca 1999, Assicurazioni Generali a Unicredito/Komisia, T-87/96, Zb. s. II-203, bod 37). Teda žaloba o neplatnosť je prípustná v prípade všetkých opatrení prijatých inštitúciami bez ohľadu na ich povahu alebo formu, ktorých zámerom bolo spôsobiť právne účinky (rozsudok Súdneho dvora z 31. marca 1971, Komisia/Rada, 22/70, Zb. s. 263, bod 42).

78. V tejto veci je napadnutým aktom vyhlásenie predsedníčky Parlamentu na plenárnom zasadnutí 23. októbra 2000, ktorým ‚v súlade s článkom 12 ods. 2 [aktu z roku 1976] Parlament... berie na vedomie oznámenie francúzskej vlády vyhlasujúce zánik mandátu [žalobcu]'.

79. Je preto nevyhnutné preskúmať, či toto vyhlásenie malo záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobilo výraznú zmenu v jeho právnom postavení.

80. V tomto ohľade je nevyhnutné uviesť právne súvislosti, za ktorých bolo toto vyhlásenie urobené.

81. Je nesporné, že v čase rozhodnom pre túto vec nebol prijatý žiadny jednotný volebný postup pre voľby členov Európskeho parlamentu.

82. Preto sa podľa článku 7 ods. 2 aktu z roku 1976 bude volebný postup stále spravovať vnútroštátnymi predpismi každého členského štátu.

83. Tak najmä z článku 12 ods. 2 prvého pododseku aktu z roku 1976 vyplýva, že uplatnenie ‚platných vnútroštátnych predpisov niektorého členského štátu' môže spôsobiť uprázdnenie miesta člena Európskeho parlamentu.

84. Na uplatňovanie aktu z roku 1976 prijala Francúzska republika predovšetkým zákon z roku 1977. Článok 2 tohto zákona stanovuje, že voľby členov Európskeho parlamentu sa spravujú ‚hlavou I knihy I Volebného zákonníka a ustanoveniami nasledujúcich kapitol'. Článok 5 toho istého zákona, ktorý sa nachádza v kapitole III s názvom ‚Podmienky voliteľnosti, nevoliteľnosti a nezlučiteľnosti', stanovuje predovšetkým, že ‚články LO 127 až LO 130-1 Volebného zákonníka sa uplatňujú na voľby [členov Európskeho parlamentu]', ‚nevoliteľnosť, ktorá vznikne počas výkonu mandátu má za následok zánik tohto mandátu' a ‚nevoliteľnosť sa vyhlási dekrétom'.

85. Článok 12 ods. 2 aktu z roku 1976 rozlišuje medzi dvomi situáciami, za ktorých sa uprázdnia miesta členov Európskeho parlamentu.

86. Prvá situácia, uvedená v prvom pododseku tohto ustanovenia, zahŕňa prípady, keď sa miesto uprázdni uplatnením ‚vnútroštátnych predpisov'. Druhá situácia, uvedená v druhom pododseku toho istého ustanovenia, zahŕňa ‚všetk[y] ostatn[é] prípad[y]'.

87. Je potrebné poznamenať, že v rozpore s tvrdeniami žalobcu v tomto smere, prvá situácia sa vonkoncom neobmedzuje na prípady nezlučiteľnosti uvedené v článku 6 aktu z roku 1976, ale zahŕňa aj prípady nevoliteľnosti. Aj keď je pravda, že podľa článku 6 ods. 3 aktu z roku 1976 budú členovia Európskeho parlamentu, na ktorých sa začnú vzťahovať ‚odseky 1 a 2', nahradení ‚v súlade s článkom 12', nemožno z tohto odkazu usudzovať, že sa tento článok týka výlučne prípadov nezlučiteľnosti pokrytých článkom 6 ods. 1 a 2. Okrem toho treba poznamenať, že článok 12 nikde nehovorí o pojme ‚nezlučiteľnosť', ale používa oveľa širší pojem ‚uprázdnenie [miesta]'.

88. V prvej situácii obsiahnutej článkom 12 ods. 2 aktu z roku 1976 sa rola Parlamentu obmedzuje na ‚zobratie na vedomie', že miesto dotknutej osoby sa uprázdnilo. V druhej situácii, ktorá pokrýva napríklad vzdanie sa mandátu jedným z jeho členov, Parlament ‚ustanoví, že miesto bolo uprázdnené a upovedomí o tom príslušný členský štát'.

89. V tejto veci, keďže napadnutý akt bol prijatý podľa prvého pododseku článku 12 ods. 2 aktu z roku 1976, je nevyhnutné stanoviť rozsah pôsobnosti procesu ‚zobratia na vedomie' predpísaného týmto ustanovením.

90. V tejto súvislosti treba poznamenať, že proces ‚zobratia na vedomie' sa nevzťahuje na zánik mandátu dotknutého člena, ale na samu skutočnosť, že jeho miesto sa uprázdnilo v dôsledku uplatnenia vnútroštátnych predpisov. Inými slovami, rolou Parlamentu nie je ‚spôsobiť' zánik mandátu, ako tvrdí žalobca, ale len zobrať na vedomie vnútroštátnymi orgánmi už urobené vyhlásenie, že miesto sa uprázdnilo, teda skôr existujúcu právnu situáciu, ktorá vyplynula výlučne z rozhodnutia týchto orgánov.

91. Verifikačná právomoc Parlamentu v tejto súvislosti je výrazne obmedzená. V podstate sa ohraničuje na overenie, či sa miesto dotknutej osoby skutočne uprázdnilo. Predovšetkým, v rozpore s tvrdením žalobcu, nie je vecou Parlamentu, aby overoval, či sa dodržal procesný postup stanovený uplatniteľným vnútroštátnym právom alebo sa zachovali základné práva dotknutej osoby. Táto právomoc patrí výlučne príslušným vnútroštátnym súdom alebo prípadne Európskemu súdu pre ľudské práva. V tomto ohľade treba navyše poznamenať, že konkrétne v tejto veci sa žalobca domáhal svojich práv aj na francúzskej Conseil d'État, aj na Európskom súde pre ľudské práva. Takisto treba poznamenať, že samotný Parlament sa nikdy nedomáhal, či vo svojich písomných vyjadreniach alebo na pojednávaní, verifikačnej právomoci v takej šírke, ako uvádza žalobca.

92. Treba dodať, že tak široké poňatie verifikačnej právomoci Parlamentu podľa prvého pododseku článku 12 ods. 2 aktu z roku 1976 by znamenalo, že táto inštitúcia by mohla napadnúť samotnú zákonnosť zániku mandátu, ktorý vyhlásili vnútroštátne orgány, a odmietnuť zobrať uprázdnenie miesta na vedomie, pokiaľ by usúdila, že čelí nezrovnalostiam. Jedine článok 8 ods. 9 rokovacieho poriadku predpokladá možnosť, že Parlament odmietne uprázdnenie miesta, a to len vtedy, ak bol vyzvaný, aby ‚potvrdi[l]' takéto uprázdnenie a existujú ‚vecn[é] nepresnosti' alebo ‚neplatn[ý] súhlas'. Bolo by paradoxné, ak by Parlament mal mať väčšiu voľnosť pri rozhodovaní v prípadoch, keď sa od neho požaduje prosté zobratie na vedomie uprázdneného miesta, ktoré ustanovili vnútroštátne orgány, ako je to v prípadoch, keď uprázdnenie miesta sám stanovuje.

93. Toto posúdenie nie je v žiadnom prípade v rozpore so znením článku 7

ods. 4 druhého pododseku rokovacieho poriadku. Ako Parlament a Francúzska republika správne poukázali, toto ustanovenie sa uplatňuje ‚proti zániku mandátu', a teda proti uprázdneniu miesta. Stanovuje, aby predseda Parlamentu pridelil vec príslušnému výboru, pokiaľ ‚príslušné orgány členských štátov začnú konanie, ktoré by mohlo viesť k zániku mandátu [člena Európskeho parlamentu]'. Keď sa toto konanie skončí a príslušné vnútroštátne orgány ustanovia uprázdnenie miesta dotknutej osoby, Parlamentu zostáva len zobrať toto uprázdnenie na vedomie podľa článku 12 ods. 2 prvého pododseku aktu z roku 1976. V každom prípade, podľa zásady hierarchie noriem, nemôže ustanovenie rokovacieho poriadku pripustiť odchýlku od ustanovení aktu z roku 1976 a zveriť Parlamentu širšie právomoci, než má podľa tohto aktu.

94. Toto posúdenie nie je naštrbené ani skutočnosťou, že žalobca sa do 23. októbra 2000 zúčastňoval na zasadnutiach Parlamentu, dostával od tejto inštitúcie príspevky a francúzske orgány mu do 24. októbra 2000 vyplácali jeho plat. Medzi účastníkmi konania je nesporné, že dekrét z 31. marca 2000 bol vykonateľný. Skutočnosť, že Parlament nezobral tento dekrét na vedomie okamžite, ako mu bol oznámený francúzskymi orgánmi, ale neskoršie, ani skutočnosť, že z toho pre žalobcu vyplynuli určité praktické dôsledky, nemôže zmeniť právne následky, ktoré sa s týmto oznámením spájajú podľa článku 12 ods. 2 aktu z roku 1976.

95. Žalobcove tvrdenia po prvé, že článok 5 zákona z roku 1977 ohrozuje nezávislosť Parlamentu a predstavuje neprípustný zásah do jeho činnosti a po druhé, že existuje všeobecná zásada, podľa ktorej ‚zánik mandátu musí vyhlásiť príslušné parlamentné zhromaždenie', sú nedôvodné. Ako už bolo poukázané v bode 83 vyššie, z doslovného znenia článku 12 ods. 2 prvého pododseku aktu z roku 1976 je zrejmé, že miesto člena Európskeho parlamentu sa môže uprázdniť podľa ‚platných vnútroštátnych predpisov niektorého členského štátu'. Keďže v rozhodnom čase nebol prijatý žiadny jednotný volebný postup, bolo toto ustanovenie, a teda aj zákon z roku 1977, plne uplatniteľné. Nehľadiac na vývoj právomocí Parlamentu, nové právomoci nemôžu spôsobiť neuplatniteľnosť ustanovení primárneho práva, ako napríklad aktu z roku 1976, bez ich výslovného zrušenia textom rovnakej právnej sily.

96. Z rovnakých dôvodov sú úplne bezpredmetné žalobcove tvrdenia založené

na prednosti práva Spoločenstva. V tejto veci nie je medzi vnútroštátnym právom a právom Spoločenstva rozpor, ani nesúlad.

97. Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že v tejto veci je opatrením, ktoré malo záväzné právne účinky negatívne ovplyvňujúce záujmy žalobcu, dekrét z 31. marca 2000. Zámerom napadnutého aktu nebolo spôsobiť vlastné právne účinky, odlišné od právnych účinkov dekrétu.

98. Treba preto rozhodnúť tak, že napadnutý akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES. Vzhľadom na to treba túto žalobu zamietnuť ako neprípustnú bez toho, aby sa bolo potrebné zaoberať ostatnými žalobnými dôvodmi a tvrdeniami o prípustnosti."

Odvolanie

41. Odvolaním napáda odvolateľ rozhodnutie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého napadnutý akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť, a najmä nemá právne účinky odlišné od právnych účinkov dekrétu.

42. V súvislosti s odvolaním sa žalobca tiež domáha, aby Súdny dvor odložil vykonateľnosť napadnutého aktu. Tento návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol predsedom Súdneho dvora zamietnutý. [7]

43. Parlament tvrdí, že odvolanie je z veľkej časti neprípustné: väčšina dôvodov odvolania len opakuje žalobné dôvody predložené Súdu prvého stupňa bez konkrétneho označenia akéhokoľvek nesprávneho právneho posúdenia, ktoré by spôsobilo neplatnosť rozsudku tohto súdu. Odvolanie neuvádza, ktorú časť tohto rozsudku napáda, ani neuvádza právne tvrdenia konkrétne ho spochybňujúce.

44. Toto tvrdenie ma nepresvedčilo. Aj keď je pravdou, že značná časť odvolania len opakuje veľkú časť žaloby na Súd prvého stupňa (ako Parlament poukázal, body 25 až 35 presne opakujú body 21 až 31 tejto žaloby, body 39 až 45 presne opakujú body 32 až 38 a body 46 až 60 presne opakujú body 82 až 96), jednako sa v odvolaní nachádzajú ďalšie údaje, z ktorých možno vydedukovať časti rozsudku Súdu prvého stupňa, ktoré odvolateľ napadol (ako možno vidieť zo súhrnu nižšie).

7 — Uznesenie z 31. júla 2003, Le Pen/Parlament, C-208/03 P-R, Zb. s. I-7939.

45. Prejdem preto k podstate odvolania, jadrom ktorého je, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol žalobu o neplatnosť z dôvodu, že napadnutý akt nemôže byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES.

46. Konkrétnejšie žalobca po prvé tvrdí, že existuje rozpor medzi vyjadreniami Súdu prvého stupňa, podľa ktorých na jednej strane nebolo zámerom napadnutého aktu spôsobiť vlastné právne účinky, odlišné od právnych účinkov dekrétu (bod 97 rozsudku), a na druhej strane mal Parlament verifikačnú právomoc, aj keď obmedzenú (bod 91).

47. Toto tvrdenie ma nepresvedčilo.

48. Bodu 91 treba rozumieť v jeho súvislostiach. V bodoch 85 až 88, ktoré zrejme odvolateľ nenapadol, Súd prvého stupňa posúdil rozsah pôsobnosti článku 12 ods. 2 zákona z roku 1976, keď vysvetlil, že toto ustanovenie „rozlišuje medzi dvomi situáciami, za ktorých sa uprázdnia miesta členov Európskeho parlamentu", a to medzi „prípadmi, keď sa miesto uprázdni uplatnením ‚vnútroštátnych predpisov'" a „všetkými ostatnými prípadmi". V prvej situácii, ktorá „zahŕňa prípady nevoliteľnosti" „sa rola Parlamentu obmedzuje na ‚zobratie na vedomie', že miesto dotknutej osoby sa uprázdnilo. V druhej situácii, ktorá pokrýva napríklad vzdanie sa mandátu jedným z jeho členov, Parlament ‚ustanoví, že miesto bolo uprázdnené a upovedomí o tom príslušný členský štát'".

49. Ďalšie dva body, uvedené vyššie, vysvetľujú pojem „zobratie na vedomie".

50. V bodoch 91 a 92 uvedených vyššie Súd prvého stupňa rozvádza presný rozsah pôsobnosti právomocí Parlamentu, keď berie na vedomie vyhlásenie pochádzajúce od vnútroštátnych orgánov.

51. Nevidím v týchto bodoch nič, čo by odporovalo záveru Súdu prvého stupňa, že zámerom napadnutého aktu nebolo spôsobiť vlastné právne účinky. Naopak k tomuto záveru spejú. Ako vyššie uvedené citácie ukazujú, Súd prvého stupňa jasne vysvetľuje, že i) „zobratie na vedomie" sa vzťahuje na skutočnosť, že miesto sa uprázdnilo v dôsledku uplatnenia vnútroštátnych predpisov a ii) Parlament môže overiť, či sa toto miesto skutočne uprázdnilo, napríklad kontrolou, či boli vyčerpané vnútroštátne opravné prostriedky, ale nič viac. Z tejto obmedzenej verifikačnej právomoci vyplýva, že „zobratie na vedomie" Parlamentom nemá právne účinky odlišné od právnych účinkov vnútroštátnych ustanovení, ktorých uplatnenie viedlo vnútroštátne orgány k informova-

niu Parlamentu o skutočnosti, že miesto sa v dôsledku toho uprázdnilo.

52. Po druhé odvolateľ tvrdí, že Súd prvého stupňa skreslil rozsah pôsobnosti článku 12 zákona z roku 1976 posúdením, podľa ktorého bol dekrét jediným opatrením, ktoré malo záväzné právne účinky negatívne ovplyvňujúce jeho záujmy. [8] Odvolateľ odkazuje na príklady z judikatúry, keď súd Spoločenstva uznal, že kódex správania Komisie [9], oznámenie Komisie [10] a vyjadrenie hovorcu Komisie [11] boli napadnuteľné akty. Dodáva, že významný je aj úmysel autora aktu. V tejto veci sa Výbor pre právne veci a predsedníčka Parlamentu domnievali, že zobratie na vedomie zo strany Parlamentu mení postavenie odvolateľa. Súd prvého stupňa sa teda nechal zviesť rozlíšením medzi právnymi a praktickými účinkami napadnutého aktu, keď uviedol, že skutočnosť, že Parlament nezobral dekrét na vedomie okamžite, ako mu bol oznámený, ani skutočnosť, že z toho pre žalobcu vyplynuli určité praktické dôsledky, nemôže zmeniť právne následky, ktoré sa s týmto oznámením spájajú podľa článku 12 ods. 2 aktu z roku 1976. [12]

53. Odvolateľ ďalej tvrdí, že Súdny dvor vo svojej judikatúre nerozlišuje zreteľne medzi právnymi a praktickými účinkami a na ilustráciu sa odvoláva na rozhodnutia, podľa ktorých právne účinky spôsobuje prostá skutočnosť uloženia povinnosti osobe [13], rozhodnutie vystavujúce osobu finančnému riziku [14], ako aj žiadosť o poskytnutie informácie rozhodnutím prijatým podľa článku 11 ods. 5 nariadenia č. 17 [15], keďže príslušný podnik môže dostať pokutu, ak neposkytne požadované informácie. [16]

54. Veľká časť analýz v bodoch 48 až 51 uvedených vyššie je významná aj v spojitosti s odvolateľovým druhým tvrdením. Ako je zrejmé z príslušných bodov rozsudku, ktoré sú zhrnuté alebo uvedené vyššie, Súd prvého stupňa starostlivo vysvetľuje, prečo usudzuje, že napadnutý akt nemá žiadne záväzné právne účinky. Jeho analýzy sa mi zdajú správne. Článok 12 ods. 2 aktu z roku 1976 sa výslovne vzťahuje na situáciu, keď sa miesto uprázdni „v dôsledku platných vnútroštátnych predpisov niektorého členského štátu". Predmetné vnútroštátne ustanovenia s konkrétnym odkazom na Európsky parlament stanovujú, že nevoliteľnosť, ktorá vznikla počas výkonu mandátu „má za

8 — Pozri bod 97 rozsudku.

9 — Rozsudok z 13. novembra 1991, Francúzsko/Komisia, C-303/90, Zb. s. I-5315.

10 — Rozsudok zo 16. júna 1993, Francúzsko/Komisia, C-325/91, Zb. s. I-3283.

11 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. marca 1994, Air France/Komisia, T-3/93, Zb. s. II-121.

12 — Pozri bod 94 rozsudku.

13 — Rozsudok zo 17. júla 1959, SNUPAT/Vysoký úrad, 32/58 a 33/58, Zb. 127, s. 137.

14 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. februára 1992, Vichy/Komisia, T-19/91, Zb. s. II-415.

15 — Nariadenie Rady (EHS) č. 17 zo 6. februára 1962, Prvé nariadenie implementujúce články 85 a 86 zmluvy (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3).

16 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. novembra 1994, Scottish Football Association/Komisia, T-46/92, Zb. s. II-1039, bod 13.

následok zánik tohto mandátu [a] vyhlási sa dekrétom". [17] Odvolateľova nevoliteľnosť sa takto vyhlásila, Parlament bol upovedomený a, ako vyžaduje článok 12 ods. 2, zobral túto skutočnosť na vedomie.

55. Po tretie odvolateľ poznamenáva, že Parlament prostredníctvom svojej predsedníčky rozhodol o jeho právnom postavení, čo ukazuje, že napadnutý akt nevyplýva automaticky z iného textu; naopak, naznačuje to, že tento akt bol založený na hodnotení skutkového a právneho stavu.

56. Nie je mi jasné, ktorý bod rozsudku odvolateľ spochybňuje; tretí dôvod odvolania môže byť teda z tohto dôvodu neprípustný. Predpokladám však, že odvolateľ má na mysli postup, ktorý viedol k napadnutému aktu, a najmä skutočnosť, že predsedníčka Parlamentu sa obrátila na Výbor pre právne veci. Toto rozhodnutie bolo prijaté podľa článku 7 ods. 4 druhého pododseku rokovacieho poriadku. [18]

57. Posledná veta tohto pododseku zjavne predpokladá istú voľnosť pri rozhodovaní. No, ako jasné sa zdá, že v tejto veci Parlament nezaujal stanovisko, kým odvolateľ nevyčerpal vnútroštátne opravné prostriedky, ktoré mal k dispozícii, a až potom dekrét „zobral na vedomie"; keď tak urobil, nemal nijaký priestor na voľnosť pri rozhodovaní. Aj keď článok 7 ods. 4 druhý pododsek stanovuje, že na základe návrhu príslušného výboru Parlament „môže prijať stanovisko k danej záležitosti", neznamená to, že voľnosť pri rozhodovaní existuje tam, kde stanovisko, ktoré má Parlament prijať, je jasne vyžadované inými ustanoveniami. Nedomnievam sa, že samotná skutočnosť požiadania o právnu radu je dôkazom o existencii diskrečnej právomoci: rada nakoniec môže byť taká, že voľnosť pri rozhodovaní neexistuje. V tejto veci predsedníčka Parlamentu využila právomoc požiadať o radu, ale významným krokom a „rozhodnutím", ktoré sa odvolateľ usiluje napadnúť podľa článku 230 ES, je „zobratie na vedomie", a ako je ukázané v súvislosti s ďalšími odvolateľovými dôvodmi odvolania, v tomto bode neexistuje žiadna voľnosť pri rozhodovaní.

58. Odvolateľ dodáva, že zmienka Súdu prvého stupňa o skutočnosti, podľa ktorej sa domáhal svojich práv aj na francúzskej Conseil d'État, aj na Európskom súde pre ľudské práva, poukazuje na existenciu hodnotenia skutkového a právneho stavu, a teda skutočného aktu, ktorý možno napadnúť. [19]

59. Toto tvrdenie nemôžem prijať. Súd prvého stupňa v bode 91 svojho rozsudku hovorí v skutočnosti presný opak toho, čo tvrdí odvolateľ: menovite, že „nie je vecou

17 — Pozri bod 14 vyššie.

18 — Už citovaný v bode 11 vyššie.

19 — Pozri bod 91 rozsudku. Možno poznamenať, že roku 2001 Európsky súd pre ľudské práva zamietol odvolateľovu žalobu proti trestu uloženému vo Francúzsku.

Parlamentu, aby overoval, či sa dodržal procesný postup stanovený uplatniteľným vnútroštátnym právom alebo základné práva dotknutej osoby. Táto právomoc patrí výlučne príslušným vnútroštátnym súdom alebo Európskemu súdu pre ľudské práva". Súd prvého stupňa potom spomenul, že odvolateľ sa skutočne domáhal svojich práv na týchto súdoch: tento Súd tým skrátka uviedol skutočnosť, ktorá ukazuje, že odvolateľ mal iné prostriedky na využitie svojho práva žiadať o súdne preskúmanie vnútroštátneho opatrenia, ktoré sa ho dotýka, a tieto možnosti využil. Z tejto zmienky nemožno odvodiť, že Parlament mal preto takú právomoc verifikovať skutkový a právny stav, aby sa z jeho „zobratia na vedomie" stal akt, ktorý možno napadnúť podľa článku 230 ES.

60. Po štvrté odvolateľ tvrdí, že samotný napadnutý akt si vyžadoval vykonávacie opatrenia [20], najmä vzhľadom na to, že Francúzsko mu naďalej vyplácalo plat po vydaní dekrétu a pred vydaním napadnutého aktu.

61. Možno predpokladať, že týmto dôvodom odvolania odvolateľ spochybňuje vyjadrenie Súdu prvého stupňa v bode 94 jeho rozsudku, podľa ktorého jeho posúdenie, že verifikačná právomoc Parlamentu je výrazne obmedzená, nie je „naštrbené... skutočnosťou, že žalobca sa do 23. októbra 2000 zúčastňoval na zasadnutiach Parlamentu a dostával od tejto inštitúcie príspevky a francúzske orgány mu do 24. októbra vyplácali jeho plat". Ale ako Súd prvého stupňa ďalej uviedol, medzi účastníkmi konania je nesporné, že dekrét bol vykonateľný. Ako je zrejmé z listu Výboru pre právne veci predsedníčke Parlamentu zo 17. mája 2000, ktorý bol prečítaný v Parlamente nasledujúci deň [21], Parlament nezobral dekrét na vedomie okamžite, ako mu bol oznámený francúzskymi orgánmi, pretože sa rozhodol vyčkať do „uplynutia lehoty na začatie konania na Conseil d'État, alebo prípadne na výsledok konania tohto súdu". Ako Súd prvého stupňa poznamenáva, „[z toho, že zobratie na vedomie sa zdržalo] pre žalobcu vyplynuli určité praktické dôsledky"; tento Súd však ďalej tvrdí, podľa mňa správne, že tieto praktické dôsledky „nemôžu zmeniť právne následky, ktoré sa s týmto oznámením spájajú podľa článku 12 ods. 2 aktu z roku 1976".

62. Napokon odvolateľ interpretuje bod 97 rozsudku, v ktorom Súd prvého stupňa uviedol, že zámerom napadnutého aktu nebolo spôsobiť vlastné právne účinky, odlišné od právnych účinkov dekrétu, ako vyjadrenie zásady, že potvrdzujúci akt nemožno napadnúť podľa článku 230 ES. Podľa odvolateľa je táto zásada vyjadrená predovšetkým v rozsudku Irish Cement [22] uplatniteľná len vtedy, ak výrok potvrdzujúceho aktu je zhodný s výrokom skoršieho

20 — Ako v rozsudku z 10. apríla 1984, Luxembursko/Parlament, 108/83, Zb. s. 1945, body 21 a 22.

21 — Pozri bod 22 vyššie.

22 — Rozsudok z 15. decembra 1988, 166/86 a 220/86, Zb. s. 6473.

opatrenia, čomu tak v tejto veci nie je. Okrem toho boli tieto dve rozhodnutia prijaté v odlišných súvislostiach, keďže Parlament zobral do úvahy nové právne okolnosti, ktoré v medziobdobí nastali, vrátane rozhodnutia Conseil d'État.

63. Nevidím však v bode 97 rozsudku nič, čo by naznačovalo, že Súd prvého stupňa mal na mysli teóriu potvrdzujúceho aktu. V skutočnosti celé znenie rozsudku, v ktorom je bod 97 predposledným bodom (okrem bodu, ktorý sa týka trov konania) a predhovorom ku konečnému záveru, sa — podľa mňa správne — zameriava na preukázanie, že dekrét a napadnutý akt sú pojmovo a prakticky odlišné.

64. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, domnievam sa, že všetky dôvody odvolania predložené odvolateľom sú nedôvodné a/alebo neprípustné; preto sa domnievam, že odvolanie treba zamietnuť.

Návrh

65. Z vyššie uvedených dôvodov zastávam názor, že Súdny dvor by mal:

1. zamietnuť odvolanie;

2. nariadiť odvolateľovi nahradiť trovy konania.